

СУЧАСНИЙ СВІТ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Актуальність теми дослідження: У наш час загальнолюдські цінності набувають важливої ваги. Вони формують культуру людини, а вже потім культуру країни і суспільства в цілому. Перед сьогодишнім світом та суспільством постають особливо важливі питання: які цінності є основними у житті людини; як правильно розставити пріоритети у сформованих на даний час умовах; чому суспільство почало зневажати людські цінності, які їм дано.

Мета дослідження: проаналізувати вплив загальнолюдських цінностей на сучасний світ. **Об'єкт дослідження:** загальнолюдські цінності й ціннісні орієнтації сучасного світу. **Предмет дослідження:** проблема формування сучасних загальнолюдських цінностей, їх природа та подальший розвиток.

Наші життєві цінності – це наш внутрішній компас, за яким ми повинні звіряти кожен крок по життєвій дорозі. Є проблеми зі здоров'ям, грішми, стосунками? Це тому, що наші внутрішні моделі світу не співпадають з тим, що є насправді. Важко приймати будь-яке рішення? А це тому, що ми не впевнені в тому, чого ми дійсно хочемо і що для нас дійсно важливо. Коли у нас є певні установки, нам легше зважувати варіанти і знаходити правильне рішення – адже життєві цінності людини служать йому опорою, і, слідуючи їм незалежно від обставин, ми починаємо жити більш повноцінним і продуктивним життям.

З позиції філософії загальнолюдські цінності – це ціннісна значущість предметів, явищ, ідей, властивих для даного суспільства або для світового співтовариства. А з позиції соціології – цінності представляють предметну форму суспільних відносин, загальноприйнятую й суспільнозначущу, здатну задовольняти бажання й інтереси. Світ цінностей-складний і трудноописуєм. Цінності різноманітні і неоднорідні. В аксіології запропоновані різні варіанти їх класифікації. Р. Риккерт, один з родоначальників аксіології, поділяв усі цінності на шість класів: логічні (в наукових досягненнях), естетичні (у творах мистецтва), містичні (в культурах), релігійні, моральні, особистісні. Філософ і психолог Р. Мюнстерберг на початку ХХ ст. запропонував розрізнити два типи цінностей - життєві (наприклад, любов, щастя) і культурні (наприклад, поезію, музику), а в кожному з цих типів - логічні, естетичні, етичні та метафізичні цінності. Один з видатних німецьких філософів ХХ в. М. Шюлер вибудовував цінності в ієрархії: на нижчому її щаблі знаходилися цінності чуттєві («приємні»), над ними - життєві, або вітальні («благородні»), ще вище - духовні, в тому числі естетичні («прекрасні»), морально-правові («справедливі»), гносеологічні («істинні»), а на верхньому щаблі - релігійні («святі»). Французький аксіолог В. Гобри виділяв як основні чотири цінності: користь (добрі наслідки для чогось), красу (те, що задовольняє людину в процесі чуттєвого споглядання навколишнього світу), істину (правильне відображення об'єктивної дійсності у свідомості людини, її уявленнях, поняттях, судженнях, умовиводах, теоріях об'єктивної дійсності.) і добро (благо, моральне, правильне, стверджувальне, позитивний початок, корисне, позитивне.) Здоров'я – це найбільший скарб людини. Матеріальні цінності, які щодня засліплюють нам очі, затьмарюють також і розум, і така важлива річ, як здоров'я, стає другорядною. Проте є чимало людей, зокрема й молодих, які самі шкодять своєму здоров'ю, уживаючи алкоголь, наркотики та палячи тютюн. Хоча про важливість берегти здоров'я наш народ говорить у прислів'ях і приказках з давніх давен. Про здоров'я і здоровий спосіб життя у народі є чимало прислів'їв і приказок: «Найбільше багатство - здоров'я»; «У здоровому тілі - здоровий дух»; «Хто про здоров'я дбає, тому і Бог помагає». По-перше, людина, яка в молодості не шанувала своє здоров'я, не почуватиметься добре в старості. Страшно собі уявити, що наше майбутнє в наших руках.

По-друге, якби люди більш уважно ставилися до себе та свого самопочуття, вони значно менше часу витрачали би на лікарні. Й спосіб життя – це заповідь не тільки щасливого майбутнього, а й багатьох інших речей: успіху, стабільності та життєвого спокою. Отже, здоров'я та здоровий спосіб життя – це заповідь не тільки щасливого майбутнього, а й багатьох інших речей: успіху, стабільності та життєвого спокою. Воля як цінність. Філософське розуміння волі виражається у визначенні. Воля – це здатність людини діяти відповідно до своїх інтересів і мети, ґрунтуючись на пізнанні об'єктивної необхідності. Воля стає цінністю, коли людина її усвідомлює. Там, де немає усвідомлення цінності волі, усвідомлення себе як рівного з іншими людьми, там немає ні справжнього самолюбства, ні людської гідності. Розуміння своєї несвободи й усвідомлення цінності волі утверджується в боротьбі, найповніше виявляється в періоди революційного піднесення, бурхливих політичних подій. Події сучасності наочно підтверджують тезу: громадянська самосвідомість немислима без свідомості і відчуття цінності волі.

Висновок: У людини високої культури фінальними є духовні цінності (духовні блага). Вони мають пріоритет не тільки над матеріальними («не хлібом єдиним жива людина»), але й над усіма іншими цінностями, що виконують по відношенню до них інструментальну функцію або є похідними від них. Також, життя – це дарунок долі, яким людина має мудро та розважливо розпорядитися. Незважаючи на те, що інколи настають важкі часи, у житті також повно приємних речей, які ми маємо цінувати. У кожного є вибір, кожен може досягти успіху, треба лише старанно працювати. І можливо, через багато років і наш життєвий шлях ставитимуть у приклад наступним поколінням.

Список використаних джерел

1. Философия и ценностные формы сознания. М., 1978. 248 с.
2. Чухина Л.А. Человек и его ценностный мир в религиозной философии. - Рига, 1991. 267с.
3. Платон. Сочинения. В 3-х тт. М.: Мысль, 1977. Т.2. 618 с.
4. Сухомилинська О.В. Сучасні цінності у вихованні: проблеми, перспективи // Шлях освіти. 1996. №1. 24 с.
5. Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації: монографія / Гончарук Т. В., Гнасевиц Н. В., Гурик М. І., Рудакевич О. М., Томахів В. Я., Чигур Р. Ю., Шумка М. Л.; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 255 с.